

Tussentijdse resultaten eerste online enquête onder advocaten (11 aug. '21)

1. Herstelregelingen Kinderopvangtoeslag

Vanaf 1 maart 2021 kunnen gedupeerde ouders van de kinderopvangtoeslag, bij verzoeken in het kader van de herstelregelingen kinderopvangtoeslag bij Belastingdienst/Toeslagen, via de Raad voor Rechtsbijstand kosteloze gefinancierde rechtsbijstand krijgen. Dit heet de 'Subsidiereregeling pakket rechtsbijstand herstelregelingen kinderopvangtoeslag'.

2. Onderzoek naar de dienstverlening van Raad en advocaten

Het Kenniscentrum van de Raad voor Rechtsbijstand (hierna: de Raad) voert gedurende de subsidiereregeling onderzoek uit naar de dienstverlening van zowel de Raad als de betrokken advocaten. Ten eerste worden de gedupeerde ouders gevraagd naar hun ervaringen met de dienstverlening van de Raad en de advocaten. Ten tweede worden ook de betrokken advocaten gevraagd naar hun ervaringen met de dienstverlening van de Raad en de procedures bij de Belastingdienst.

3. Tussentijdse resultaten van de eerste online enquête onder advocaten d.d. 11-08-2021

De eerste enquête onder advocaten betreft de ervaringen van advocaten met hun aanmeldings- en matchingsprocedure. Met name in verband met dat laatste is besloten om alleen advocaten die ten minste 5 maal zijn gematcht de enquête toe te sturen. Per 11 augustus jl. waren er 63 advocaten die de enquête hadden ingevuld. Dit is slechts de helft van de advocaten die de enquête hebben ontvangen. Deze advocaten zijn dus met elkaar goed voor minimaal 300 geslaagde matches.

3.1 Beweegredenen advocaten deelname subsidiereregeling

De eerste vraag betrof de reden(en) waarom de advocaat zich bij de Raad voor Rechtsbijstand heeft aangemeld voor deelname aan de subsidiereregeling. Hierbij konden meer antwoorden naast elkaar worden gegeven. De reden die het vaakst wordt genoemd is de betrokkenheid bij de situatie van de gedupeerde ouders (62%).

Tabel 1: Beweegredenen deelname (n=63)

Redenen	Percentage
Ik voel me betrokken bij de situatie van de gedupeerde ouders	62
Ik heb in het verleden cliënten bijgestaan in procedures tegen de Belastingdienst. Ik wil hen verder helpen	56
Ik voel het als een maatschappelijke plicht om de gedupeerde ouders bij te staan	54
Ik heb veel ervaring met cliënten met multiproblematiek	54
Ik heb veel affiniteit met cliënten met multiproblematiek	43
Ik heb veel ervaring op dit rechtsterrein	37
Ik vind de casuïstiek erg interessant	33
Het aantal extra zaken is goed voor mijn bedrijfsvoering	17
Anders, te weten	2

3.2 Deelname- en kwaliteitscriteria

Voor de inschrijving als deelnemend advocaat aan de subsidieregeling heeft de Raad samen met de NOVA een aantal deelname- en kwaliteitscriteria geformuleerd. De advocaten is gevraagd wat zij van deze criteria vinden. Bijna drie kwart van de advocaten vindt de deelname- en kwaliteitscriteria relevant (73%).

Tabel 2: Oordeel deelname- en kwaliteitscriteria (n=63)

Oordeel	Percentage
De gestelde criteria vind ik alle relevant	73
Een deel van de criteria vind ik <i>wel</i> relevant en een deel van de criteria vind ik <i>niet</i> relevant	13
Anders	8
Weet niet/geen antwoord	6
Totaal	100

De open antwoorden op de vraag naar het oordeel over de deelname- en kwaliteitscriteria leverde de volgende informatie op:

Open antwoorden:

Sociaal zekerheidsspecialist niet zo relevant. Het gaat niet om een sociale zekerheidsprocedure, maar meer om het begroten en verhalen van schade. Een civilist zou dat ook kunnen.

Ook advocaten die weinig of geen ervaring hebben met deze zaken kunnen kennelijk meedoen aan de regeling.

Inschrijving op rechtsgebied familierecht zou bij bestuursrecht niet relevant moeten/hoeven zijn.

Ik vind het criteria dat er helemaal geen maatregel de afgelopen 5 jaar mag zijn opgelegd niet relevant om de gedupeerden van goede rechtsbijstand te voorzien. Hier zou een nuance in aangebracht moeten worden: een schorsing is van geheel andere orde dan bijvoorbeeld een waarschuwing.

De verruiming van de criteria is mijns inziens niet opportuun. Het is begrijpelijk dat meer advocaten gewenst zijn, maar de originele criteria sloten beter aan bij de advocaten die dit soort zaken in het verleden ook deden, zelfs al kregen zij geen toevoeging voor bijvoorbeeld bezwaar. Het lijkt mij dat deze groep wel 'beloond' mag worden met extra zaken.

Samenwerkingsverbanden met andere organisaties.

De gestelde criteria zijn vrij algemeen. Deskundigheid op één van de gevraagde specialisatiegebieden betekent nog niet dat je ook deskundig bent op het gebied van schadevergoedingen en compensatieregelingen zoals hier aan de orde. Ik denk dat het voor de meeste deelnemende advocaten nieuwe materie is waarin ze zich moeten inwerken.

Op zich niet verkeerd dat er criteria worden gesteld, maar het mag breder zijn. Het zijn zaken die zowel bestuursrechtelijke elementen in zich hebben (met name procedureel) en civielrechtelijke (schadebepaling en -afwikkeling).

Ik vind de criteria voor een deel gebaseerd op wantrouwen. Er worden meer eisen gesteld dan regulier, terwijl wij als advocaten ons al moeten houden aan de gedragsregels.

Ben in de beginfase van deze zaken. Het valt me op dat er een grote nadruk ligt op letselschade, wellicht een idee om ook dit type advocaten aan te trekken?

Kwalijke zaak dat fiscale advocaten worden uitgesloten. Het feit dat sociale zekeringsrecht advocaten wel mogen mee doen is onbegrijpelijk, nu zij geen verstand hebben van het fiscale recht.

3.3 De aanmeldprocedure

Daarna werd de advocaten gevraagd of ze verder zelf nog opmerkingen hadden over hun aanmeldingsprocedure bij de Raad? Daaruit bleek het volgende:

Open antwoorden:

S.v.p. emailadres bij de contactgegevens van de advocaat noteren. De stukken worden niet altijd doorgezonden. Dit lijkt overigens nu beter te gaan.

Prima aanmeldprocedure.

Ik ben heel tevreden over de aanmeldingsprocedure en ik heb goed contact met de mensen binnen de RvR.

Gaat prima.

Een snellere reactie was beter geweest. Ik moest nu een week wachten, terwijl ik al benaderd was door een gedupeerde en twee zaken kreeg toegewezen. Of voorlichten dat het wel een week kan duren, maar dat je wel alvast aan de slag kan. Verder wel duidelijk allemaal.

Dat vind ik netjes verlopen.

De gestelde criteria zijn vrij algemeen. Deskundigheid op één van de gevraagde specialisatiegebieden betekent nog niet dat je ook deskundig bent op het gebied van schadevergoedingen en compensatieregelingen zoals hier aan de orde. Ik denk dat het voor de meeste deelnemende advocaten nieuwe materie is waarin ze zich moeten inwerken.

Op zich niet verkeerd dat er criteria worden gesteld, maar het mag breder zijn. Het zijn zaken die zowel bestuursrechtelijke elementen in zich hebben (met name procedureel) en civielrechtelijke (schadebepaling en -afwikkeling).

3.4 De matchingsprocedure

De advocaten werden in een open vraag gevraagd naar hun ervaringen tot nu toe met de matchingsprocedure en met het resultaat ervan, bijvoorbeeld met betrekking tot de transparantie van de toedelingsprocedure en de wijze waarop de toedeling heeft plaatsgevonden. Daaruit bleek het volgende:

Open antwoorden:

7x Prima

3x Goede ervaring mee

2x (Dat gaat) goed

Heb ik er geen inzicht in (2x)/geen zicht op/weet niet hoe de match tot stand komt/ik kan dit niet beoordelen/geen idee; ik krijg genoeg aanmeldingen/ik heb geen idee hoe de matchingsprocedure verloopt; kan er dus niets zinnigs over zeggen/ik heb hier geen inzage in en kan hier dus niet veel over zeggen.

Duidelijke matching.

Ik weet hoe de matchingsprocedure werkt (of hoort te werken), maar ik weet niet hoe het feitelijk in de praktijk gaat, behalve dat ik gebeld wordt als een rechtzoekende met mij in zee wil. Ik kan niet beoordelen of de procedure in de praktijk ook leidt tot een eerlijke toedeling. Overigens lijkt mij vooral van belang dat de procedure leidt tot een goede match. Dat laatste kun je eigenlijk pas vaststellen na inname van de zaak.

Prettig dat er vooraf contact wordt opgenomen en in het kort wordt gekeken wat er speelt.

Of de procedure transparant is kan ik beoordelen. Wel zijn vrijwel alle cliënten bekend met multiproblematiek.

Tot nu toe heb ik in een korte tijd best wat zaken ontvangen, waarvoor dank. Maar plots hielden de toewijzingen op. Sinds enkele weken ontvang ik niets meer. Ik vermoed dat dit te maken heeft met een groot aantal nieuwe advocaten dat zich heeft aangemeld. Het toewijzingssysteem is niet transparant en of het eerlijk geschiedt, kan ik dus niet beoordelen. Ik begreep zelfs dat niet bekend wordt gemaakt welke advocaten zich hebben aangemeld.

Naar mijn idee gaat dat prima. Wel zou ik heb prettig vinden te weten in fase van het hersteltraject mensen zich bevinden bij de toedeling.

De toedelingsprocedure is niet transparant voor de advocaat. Iemand van de RvR belt of je er een zaak bij wilt hebben onder de mededeling dat de cliënt voor mij zou hebben gekozen.

De matchingsprocedure verloopt heel soepel en ook het resultaat is duidelijk en goed werkbaar. De transparantie is wat ingewikkelder. Ik heb weinig zicht op hoeveel zaken er naar andere deelnemende advocaten gaan maar hier heb ik verder ook niet heel veel behoefte aan. Er zijn ook cliënten die concreet om mij als advocaat vragen en dat is dan wel duidelijk gecommuniceerd.

De personen die aan mij gekoppeld zijn, heb ik direct contact meegezocht en mijn manier van werken uitgelegd. Ik vind deze opzet erg prettig.

Prima maar niet transparant. Als advocaat hoor je pas als er sprake is van een match. Geen idee in hoeveel matchingsprocedures je als advocaat betrokken bent of waarop rechtzoekenden keuze baseren.

Ik ben niet bekend met de transparantie van de toedelingsprocedure, daar zijn is geen informatie over verstrekt. Dus ik weet niet of het transparant/eerlijk verloopt, op zich heb ik geen reden om daar aan te twijfelen.

Redelijk positief. Ik vind het wel lastig dat er al een match plaatsvindt voor er een gesprek tussen advocaat en cliënt heeft plaatsgevonden.

Het is tot nu toe snel en adequaat gegaan. Alleen niet alle cliënten reageren of maken een afspraak.

Ervaringen zijn goed. Alleen in 1 geval werd ik gematcht met een cliënt waarbij de bezwaartermijn diezelfde dag afliep. In dat geval is het handig om dit soort informatie direct te bespreken met de advocaat voordat de cliënt wordt aangenomen.

Ik vind het opvallend dat ik veel klanten krijg uit andere regio's, terwijl ik zelf een aantal klanten heb uit mijn regio die in eerste instantie naar een advocaat buiten de regio zijn doorverwezen.

Te vroeg om daar wat over te zeggen.

Goed. Wel merk ik dat cliënten ongeduldig worden omdat er niet snel een reactie volgt van de Belastingdienst.

Lijkt mij goed/gaat volgens mij wel goed.

Ik heb er geen zicht op. Ik had direct in het begin zaken verwacht en die kreeg ik maar weinig (eerste week 2, daarna enkele weken niets). Ook had ik verwacht dat ik met alle zaken direct aan de slag kon, maar in 50% van de gevallen is er nog geen PZB-er. Dus is het wachten. Ik heb geen inzicht hoe de verdeling verloopt.

Matchen gaat soepel. Toevoeging wordt snel verstrekt. Alleen het vervolg van het traject bij UHT gaat traag (verkrijgen van stukken m.n.), maar dat valt buiten deze vraag.

De verzoeken worden voortvarend opgepakt. Wel zie ik dat vanuit de RvR niet heel veel zaken worden gekoppeld, de zaken die worden gekoppeld zijn grotendeels zaken uit mijn eerdere praktijk.

Goed, maar zover ik kan vaststellen bestaat de matching uit niet meer dan het zoeken van een advocaat op de lijst die dicht in de buurt gevestigd is.

Positief vind ik het voorafgaande telefonisch contact vóór verwijzing. Zo is overleg mogelijk.

Ik vind het niet van belang of zaken eerlijk (verdeeld) worden toebedeeld aan de advocaten. Ik doe gewoon de zaken die ik krijg en interesseer me niet voor de vraag of anderen meer zaken krijgen.

Dat gaat wel goed. Inmiddels zijn er 4 cliënten naar mij doorverwezen door de Raad voor rechtsbijstand en nog eens 4 zaken zijn door oud-clieënten bij mij binnen gekomen.

Er worden redelijk veel zaken toegedeeld. Ik kan op dit moment geen nieuwe zaken erbij nemen.

Het merendeel van de mij toegewezen zaken voldoet niet aan mijn profiel. Ik vind dat niet erg. Wel opvallend.

Ik heb eigenlijk geen zicht op de toedeling. Ik word wel regelmatig gebeld met het verzoek of ik er nog iemand bij kan hebben.

Ook over de matchingsprocedure in het algemeen konden de advocaten tot besluit nog opmerkingen plaatsen. Daaruit bleek het volgende:

Open antwoorden:

Voordeel is dat de RvR alle informatie verzamelt voor de te verstrekken toevoeging en dat dat rond is op het moment dat een cliënt aan je gekoppeld wordt. Dat scheelt werk. Aan de andere kant is het gek om niet eerst de (potentiële) cliënt te hebben gesproken alvorens te besluiten of je de zaak al dan niet inneemt. Bij dit matchingsproces heb je de zaak al 'ingenomen' voordat je de cliënt hebt gesproken.

Veel klanten worden gematcht middels bijstand van hun schuldhulpverlener.

Het is mij niet duidelijk geworden hoe deze verloopt anders dan op woonplaats rechtzoekende en kantoorlocatie advocaat.

Ik zou wel willen weten waarom er een match is. Dat helpt mij ook in de bedrijfsvoering van ons kantoor. Kiezen mensen bijvoorbeeld op basis van een website, specialismen?

Ik zou graag inzage willen in de werkwijze.

Het vooraf bellen over een match vind ik een goede bijkomstigheid.

Gaat allemaal snel en soepel.

Soms vind ik dat er te vroeg wordt gematched, er zijn dan nog helemaal geen rechtsgangen te bewandelen voor de advocaat, cliënt gaat er van uit dat het balletje direct gaat rollen wanneer de advocaat betrokken raakt, dat dit niet het geval is kan een domper zijn voor rechtzoekenden. Wellicht een idee om pas door te verwijzen na een definitief besluit (na integrale toets)?

3.5 Algemene slotopmerkingen over de regeling

Tot besluit volgen hier nog enkele algemene opmerkingen die door de advocaten werden geplaatst t.a.v. de regeling.

Open antwoorden:

Bij de Belastingdienst loopt het absoluut niet goed. Client van mij probeert zich al weken aan te melden als slachtoffer. Telefoon overbelast. Ik zou graag een telefoonnummer bij de Belastingdienst willen

speciaal voor advocatuur. IK heb nu zaken voor nog geen pzb is aangesteld en ik alleen via het algemene nummer kan proberen contact te leggen terwijl contact hoogst noodzakelijk is..

Eerst eens nagaan of er ook echt toegevoegd moet worden (noodzaaks criterium). Inmiddels is gebleken dat diverse cliënten geen benul hebben wat ze eigenlijk bij mij komen doen. Het is een beetje van 'ik heb recht op een GRATIS advocaat dus ik zie wel of ze wat bij te dragen hebben; rechtzoekenden nemen zelf geen contact op met mij(n kantoor). In plaats daarvan moet ik zelf achter deze mensen aanjagen; - Rechtzoekenden zijn niet of nauwelijks gedocumenteerd. In een reguliere toevoegingszaak zou de zaak niet worden aangenomen en/of een negatief procesadvies worden gegeven. Naar mijn mening dient de Raad na te gaan of ze überhaupt ze niet louter door een vaag 'gevoel', geleid worden.

Er is nog veel onduidelijk over de verantwoordelijkheden van de advocaat in deze procedure. Bovendien is de vraag of sociaalzekerheidsadvocaten voldoende onderlegd zijn voor bijstand bij vaststelling van schade.

Het is lastig voor cliënten om zichzelf aan te melden. De aanvraag zou ook door de advocaat moeten kunnen.

Jammer dat er niet iets meer stukken worden verstrekt na het aannemen van de zaak bij de Raad. Nu zit er vaak maar 1 brief bij terwijl het handig is al een beter overzicht te hebben over de zaak aan de hand van wat stukken.

Dat de cliënten het erg zwaar hebben gehad en nog altijd vinden. Het is soms op eieren lopen. Ook helpt het totaal niet dat de belastingdienst erg veel vertraging kent in de processen.

4. Voorlopige conclusies

Deze tussenrapportage levert de volgende conclusies op.

Ale eerste blijkt de belangrijkste beweegredenen voor deelname aan het project betrokkenheid te zijn met de doelgroep en affiniteit en ervaring met dit soort zaken/problematiek.

Vervolgens mag uit deze enquête worden opgemaakt dat de advocaten tevreden zijn over de gehanteerde deelname- en kwaliteitscriteria en over hun aanmeldprocedure bij de Raad. Een aantal van hen vindt echter dat de matchingsprocedure niet voldoende transparant is, hoewel deze wel positief wordt beoordeeld.

De advocaten hebben bij deelname aan de subsidieregeling aangegeven bereid te zijn om mee te werken aan (tussentijdse) monitoring en evaluatie van deze regeling door de Raad. De reden om veel belang te hechten aan deelname aan onderzoek is dat de Raad de uitvoering van de subsidieregeling voor gedupeerde ouders en deelnemende advocaten zo goed mogelijk wil monitoren, zodat problemen in de dienstverlening (van Raad, van advocaten en van Belastingdienst) snel kunnen worden opgemerkt en verholpen. Met dat in het achterhoofd is de respons van de advocaten op deze eerste online enquête, tot nu toe nog geen 50%, matig te noemen.